



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Practica Theologiae Mysticae

Gelen, Victor

Coloniae Agrippinae, 1652

Articulus Septimus. De modo se habendi circa distractiones tempore
orationis mentalis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9766

licatè me nutriam; sed vt cor meum sit rectum coram te omni tempore, nec aliud in me sit, quam quod sincero animo tibi placere studeat. Et quidem hisce & similibus actibus semper coram Domino Deo contestandum est in initio orationis mentalis, & singulariter quando ob sensibilis amoris carentiam, spirituale rædium irreperere animaduertit. tum enim vtiliter simplici, & pura tendentia, super omnia quæ sunt, & quæ non sunt, per inseparabilem illam, quam in se habet concretam ad Deum dependentiam, se se Deo offerre poterit. & quia cessante sensibili deuotione, animus ad euagationem pronus subsequi consuevit, hinc consequenter dicemus,

De modo se habendi circa distractiones tempore orationis mentalis.

ARTICVLVS SEPTIMVS.

VIx quidpiam in tota spiritali vita, tam proficientes, quam incipientes, ac etiam perfectos (donec gratia transformationis in mente sanati fuerint) tam constanter molestare solet, quam distractio; non semper quidem; sed eo duntaxat tempore, quo nihil singulare experiuntur, circa quod attentio eorum versetur; & quod promptè, ac facilè contemplari liceat. Hinc ergò aliquantò largius de distractione agendum est. Et primò quidem quid sit. Secundò, vnde proveniat. Tertiò, quibus

auxilijs caueri possit; Quarto, quænam eius vtilitates. Itaque ad primum quod attinet, distractio aliud nihil est quam [cogitatio quæ est a aspectus animi ad euagationem pronus;] vel [distractio, est cogitatio aliud à fine proposito conspiciens: [& sic improprie quidam raptus dici potest (videlicet) propter alienationem ab his quibus b intendebat, sicut cum aliquis patitur euagationem mentis, præter propositum.]

Ad secundum verò quod attinet, sciendum est primò, quod [per se impediunt se inuicem c intellectuæ, & sensitiuæ operationes, tum per hoc, quod in vtrisque operationibus oportet intentionem esse; tum etiam, quia intellectus quodammodo sensibilibus operationibus admiscetur, cum à phantasmatis accipiat, & ita ex sensibilibus operationibus quodammodo intellectus puritas inquinatur. [Secundò, quod distractio ex inordinato appetitu, seu volubili amore tanquam ex radice profluat: amor enim in hac vita est omninò liber, multosque secum admittit inordinatos affectus. liber autem talis est naturæ, vt potentia ad actum maneat indeterminatè, & secundum se indifferens, ita vt tam facilè possit se flectere ad contrarium, quam se flectit ad illum, quod ex eo provenit, quod non impleat totam capacitatem voluntatis, nec eam plenè actuet tanquam quid imperfectum, ac potentiæ insufficientis. Vnde ipsa manet aliorum actuum capax, & potest illos relinquere. Et

quum

a S. Bonau 2. Itin. ater. dist. 2. b S. Thom. 2. 2. q. 175. a. 1. c. c S. Thom de Verit. q. 13 a. 4.

quum ipsum solum [intelligere, *a* etiam propter suam operationem sit delectabile,] intellectus ad euagationem pronus, bonum, seu amoris excitationem tantò minus curat, quantò in eo excitando, aut inquirendo maiorem laborem, & molestiam subit; ac voluntatem ad sibi naturale pulchrum videndum, & amandum faciliùs attrahit. cum etiam ex originali peccato ipse naturalis appetitus vitiatus, ad alia moueat facillimè, tantò liberior fit animus ad euagationem pronus; vt idè mirum non sit distractiones frequenter accidere, pro vt frequenter fieri ipse S. Hieronymus *b* ingemiscit dicens [creberrime in oratione mea, aut per porticus deambulo, aut de funere computo, aut abductus turpi cogitatione, etiam quæ dictæ erubescenda sunt, gero.] eiusmodi porrò libertas ita se habet sicut oculus; qui licet sordidissima videat, ab illorum intuitu tamen non maculatur; sed æquè purus manet, ac si pulcherrimum quidpiam vidisset.

Ad Tertium autem quod attinet, præstantissimum ad cohibendas distractiones, & si inciderint ad promptè ab illis se expediendi auxilium est, primò, omni custodia custodire linguam omnesque sensus, mortificare appetitus, & inordinatas passiones; sine quibus distractiones, impeditæ, frustra attestatur. Vnde per mortificationis seuerum exercitium, optima fit dispositio, vt animus diuina oblectans illis firmiter paulatim adhæreat. quod etiam eò facilius

fiet, si locus meditationis ab externis tumultibus segregatus, orationis tempore, etiam splendente sole, omnibus vndique conclusis, nocturni silentij quietem, & tenebrosam caliginem (latibulo diuino peraccommodam) adduxerit: pro vt in sacro nostro Ordine, omni die per duas horas contemplationi assignatas, laudabiliter fieri consuevit.

Secundò, [si quis *c* ex multiplicitate non multiplex fieri volet, curandum est illi, vt externa sensibilia quæque velut præterfluere sinat, eaque repenti pertranseat, siue penetret, tanquam quæ non admodum curat; nec altius ad cor recipiat, quam præsens poscit necessitas; nec immoretur diutiùs, quasi intus collocaturus eis, aut disputaturus, aut rationem putaturus cum eis; sed ita habeat, quasi quæ nihil pendat, quæ non velit, non quærat, non intendat. Si quæ incidant, vel accidant, ea rursus decidant, excidantque; nec secus se talibus exhibeat, quam si dicat: Equidem quæro, intendo, insequor Deum meum, quæcunque mihi occurrant salui sint, valeant, transeant.] iam ergò vbi distractionem cognouerit, illicò absque vllò alio actu resistentiæ, obliuiscatur illius, cui inhæserat; & immediatè sese ad propositum exercitium conuertat. frequenter enim contingit in praxi, vt maligna illa insidiatrix, & corrupta natura, sub specie producendi actus contrarios distractioni, occultè; & mellifluè amplius, ac sordidius, quam prius illa-

a lib. 1. *cons. Gent. c. 90.* *b* in *Dial. aduersus Luciferianos.* *c* *Taul. in festo S. Laurent. serm. 1.*

illaqueet sensum multa cogitantem, & appetentem.

Tertiò, ne imaginatio pia nimis citò, & donec paulatim ex intrinseca attentione dispareat, deseratur. [duobus enim modis imagines abdicari possunt, scilicet fideliter *a* & noxiè. si enim priusquam illas plenè cognoscam, bonis imaginibus valefaciam, stolidè ac noxiè ago. quia veritas, quæ per quamlibet bonam imaginem mihi innotuisset, cognitioni meæ subtrahitur. Cum autem imagines via quædam sint ad nudam, ac simplicem veritatem; si ad veritatem pertingere velim, paulatim abdicanda via est: sed prius cunctæ imagines recto ordine percurrendæ; vt videlicet ab infimis ad medias, & à medijs ad supremas conscendam, quo nulla me veritas subterfugiat. Inter nobilissima quippe opera quæ in hac vita ab homine fieri possunt, etiam illud est rationaliter in diuinas imagines transformari.] porrò contra hoc saluberrimum auxilium delinquunt frequenter illi, qui statum meditationis, aut aspirationis transierunt, & se (licet in suo interiori Dei cognitione, & amore vacui sint) supra se leuare conantur, absque imaginibus, & discursibus vllis. quod cum contra naturalem operandi modum sit, secundum quem hominis cognitio à sensibilibus, & ratiocinationibus initium sumit; non tam mirum est, tales in otium falsum, aut ad alias fordidas imaginationes diffluere, quam quod iustè digna factis recipiant; &

dum superbè, ac supra sortem ad Angelicam puritatem gestiunt volare, ad indicibiles tenebras, ariditates, & tædia animæ suæ deiciantur.

Ad Quartum etiam quod attinet, præterquam quod [distractio inuoluntaria *b* peccatum non habeat;] (voluntaria enim plus minus, pro conditione obiecti, cui inhæretur, non tantum peccatum habet; sed etiam opponit sibi ipsi *c* nubem, ne transeat oratio.) hoc adfert vtilitatis distractio, quod sua molestia patientiam exercent, & magni meriti occasio sit; dum animum ad bonum, virtutemque tendentem quasi dilacerat, aliò trahit, & contra voluntatem impertinentias multas, variasque tentationes ingerit; nec tamen in consensum rapit; sed pugnandi locum, & tempus præbet.

Et certè ad exercitium actus orationis mentalis, per accidens ipsa indifferens, & vaga distractio, plurimum vtilitatis confert; nimirum quod mysticus ex distractione rediens ad prosecutionem exercitij interni multò leuiori, & alacriori animo id præstet, quam proprio conatu, per quem se ipsum frequenter miris obscuritatibus, & tenebris (si practicus ordo desit) penè plumbeum, & immobilem reddere solet; retenta ergò illa alleuiatione; quæ remanet postquam ad seipsum reuersus fuerit post distractionem, propositum internum exercitium aggrediatur iterum; quod tantò facilius fieri poterit, quantò minus imaginem distractionis

G

expli-

a Item in *instit.* c. 35. *b* S. Thom. 1. 2 q. 71. a. 6. *c* Thren. 3.

explicito conatu reiecerit, & sese assuefecerit, vt nihil omninò retineat, quidquid in distractione, aut notitiæ, aut affectus, imbiberit. Et quidem hæc postrema vtilitas in praxi tam iucunda est, vt successu temporis omnem distractionis molestiam, in subtilem dispositionem sua interiora prosequendi conuertat. Verùm quia distractio ad grata solet allicere, & orexin sensualitatis irritare, congruenter hic dicendum est,

De modo se habendi in tentationibus.

ARTICVLVS OCTAVVS.

Nemo aut miretur, aut ægrè ferat, quod declinauerint *a* in se iniquitates, & in ira molestæ sint sibi: nam [de carnis *b* peccato propagati in nobis ipsi etiam gerimus, vnde certamina toleremus.] atque ita vanitati creatura subiecta est, non volens, *c* sed propter eum, qui subiecit eam in spe. interea stante eiusmodi subiectione [videns Satan nequissimus, quosdam se non posse vincere per tentamenta *d* & peccata carnalia, nec per ea quibus naturalis ratio contradicit, talibus solet tentationes ingerere de quadam infidelitate, aut hæsitacione circa veritatem fidei Christianæ, quosdam incitat ad imaginandum turpiter de Christo, & Virgine gloriosa, vel ad cogitandum indecenter, ac indignè de Deo, siue ad blasphemandum: aliquos verò tentat, vt

sibi ipsi manus iniiciant violentas, ex animi mœrore, desperatione, aut tædio vitæ:] aliqui demum tentantur mira quadam mentis ariditate, ita quod cælum æneum eis videtur, terraquæ ferrea, & apparet eis, quod sint præciti, seu damnati.

Narratione porrò diuersarum tentationum ex industria super sedemus, cum quilibet circa illas aliter, atque aliter afficiatur; prout occasio, & naturæ inclinatio cuiuslibet, contulerit; Solent tamen quam maximè iuniores, sanguinei, & cholericis fortius cæteris, varijs appetitibus, & voluptatum stimulis, susque dequæ mirum in modum exagitari. neque hoc nouum quid videri debet; quomodo enim iuuenes adhuc pleni carne, & sanguine, & ipsas sæculi concupiscentias adhuc prius exhalantes, non grauissimè, & variè tententur: præsertim si in vocatione sua sancta tepidi, aut quod omnium pessimum est, animo vagi, moribus dissoluti, & immortificationibus pleni permaneant.

Cæterū tria sunt præcipuè contra tentationū insultus remedia. Primum est, vt toto corde sese spiritualis Athleta in actibus mortificationis, & virtutis exerceat, & paulatim ipsam radicem corruptæ naturæ ex peccato originali, dirumpat; ne pro libitu de corde exeant cogitationes malæ. Secundum verò est, vt malæ inclinationes, siue appetitus citò, & candidè aperiantur Patri spirituali, aut illi, cui in hoc genere credi potest,

ne so-

a Psalm. 54. *b* Gregor. hom. 16 in Euang. *c* Rom. 8. *d* Dionys Carthus. de remed. tent. 2m. a. 35. & Dial. de instr. Nouit. 8. 4. 5.